

ORDE VAN
VLAAMSE
BALIES

Beleidsplan

23-26

**DE ADVOCAAAT: BAKEN
VAN VERTROUWEN,
NU EN MORGEN.**

OVB

/ Wie is wie binnen het bestuur van de OVVB

De raad van bestuur van de OVVB

/1

Peter Callens

Voorzitter

Algemeen beleid, internationaal, deontologie, College van Toezicht & communicatie

/2

Hans De Meyer

Bestuurder financiën & collectieve voorzieningen

Financiën, collectieve voorzieningen & mandaten en ondernemingsrechtbanken

/3

Els Koninckx

Bestuurder opleiding en kwaliteit

Opleidingsinstituut, stage, vernieuwing stage en welzijn advocatuur & kwaliteit

/4

Jan Meerts

Bestuurder deontologie en tucht

Deontologie, tucht, GOR & rechtsbijstandverzekering en reglementering advocatuur

/5

Marnix Moerman

Bestuurder rechtshulp & Salduz

Eerstelijnsbijstand, tweedelijnsbijstand & Salduz

/6

Erik Valgaeren

Bestuurder digitalisering en GDPR

IT & digitalisering, GDPR en andere beroepsgroepen

/7

Nadia Van Baelen

Bestuurder rechtstaat & gerechtelijke mandaten

Gerechtelijke mandaten (buiten OR), rechtstaat & communicatie beroepsgroep

/8

Nicolaas Vinckier

Bestuurder studiedienst

Studiedienst, commissiewerking, reglementering advocatuur en vernieuwing stage

Kwaliteit als onderscheidend kenmerk, met een venster op de veranderende wereld

Kwaliteit als onderscheidend kenmerk, met een venster op de veranderende wereld

De Orde van Vlaamse Balies dient de belangen van de advocaten en de rechtzoekenden. Dat is haar wettelijke opdracht. De advocatuur moet evolueren met haar tijd. De OVB biedt daartoe ondersteuning, zowel aan de balies die er deel van uitmaken als aan de advocaten zelf. Het **nastreven van kwaliteit**, op alle gebied, staat daarin centraal.

De ondersteunende taak van de OVB is in de eerste plaats dienend, maar zij is ook sturend. De OVB heeft de ambitie om juridische, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen in eigen land en daarbuiten op de voet te volgen. In een voortreffelijke informatieverwerving is de voedingsbodem te vinden voor de juiste keuzes.

Om dat te realiseren neemt de raad van bestuur zich onder meer voor om:

- de opvolging van politiek-maatschappelijke ontwikkelingen, in de mate waarin zij een impact hebben op het beroep van advocaat en de rol van de advocaat in de samenleving, centraal te stellen in de werking van de **studiedienst**, en daarin ook een jurist op te nemen met specifieke focus op **digitalisering en technologische ontwikkelingen en hun weerslag op de rechtspraktijk**.
- de in het vooruitzicht gestelde **raad van advies**, met prominente en deskundige leden van buiten de advocatuur, realiteit te laten worden.
- een **raad voor diversiteit en inclusie** op te richten als nieuw intern adviesorgaan, om maatschappelijk de vinger aan de pols te houden en proactief te werken aan een betere doorstroming van alle sociologische groepen binnen de samenleving naar de advocatuur toe en vanuit de advocatuur naar de organen van het beroep.
- een nieuwe editie van de **advocatenbarometer** te lanceren in 2025-2026, met een vernieuwde vraagstelling die onder meer, in sterkere mate dan voorheen het geval was, rekening zal houden met de instroom van jonge advocaten, de diversiteit van de instroom, de positie en toekomstperspectieven van advocaten-medewerkers, de uitstroom uit de advocatuur en de redenen daarvoor, het welzijn binnen de beroepsgroep en de financiële performantie.
- meer dan voorheen aandacht te hebben voor de **Europese dimensie**. Reglementering met een impact op het advocatenberoep (witwas, GDPR, vrije verkeer diensten en kapitaal, beroepsgeheim, ...) komt immers meer en meer vanuit de EU. De OVB wil dan ook op dat niveau actief zijn en zal daartoe onder meer een beroep doen op de **contacten bij de CCBE** en een regelmatig overleg organiseren tussen de raden van bestuur en de Belgische vertegenwoordigers bij die instelling.

- meer **inzet op internationale contacten**, niet alleen in de CCBE, maar ook in de International Bar Association en met de balies van ons omringende of andere Europese landen, die ons kunnen attenderen op ontwikkelingen of gevoeligheden die bij ons misschien nog onvoldoende op het netvlies staan maar mogelijk naar onze regio kunnen overwaaien. Het is belangrijk dat wij ons eigen beleid kunnen toetsen aan wat gangbaar is in andere landen.

“Het is ook een uniek beroep met eigen regels en tradities, in een werkomgeving die verschilt van alle andere.”

Peter Callens
/ Voorzitter

De bevindingen die daaruit volgen moeten de OVB in staat stellen om haar eigen werking te verstevigen en zowel de balies als de advocaten tools aan te reiken die hen helpen om hun dienstenpakket op eigentijdse en vooral kwaliteitsvolle wijze te laten aansluiten bij de ontwikkelingen.

De dienstverlening aan de advocaten ziet de raad van bestuur in de zin van de continuïteit: het gaat erom de advocatuur geïnformeerd te houden, geschikte opleidingen aan te bieden, algemene bijstand te geven op het vlak van compliance en andere domeinen en de ontwikkeling van bepaalde modellen. Het is niet de bedoeling om als OVB tussen te komen in individuele dossiers van advocaten in hun relatie tot confraters, cliënten, magistraten of anderen: dat is een opdracht van de stafhouders en de plaatselijke balies. Bij wijze van uitzondering kan de OVB wel tussenkomen in lopende geschillen, als de principes van de balie op het spel staan.

Het regelmatig geciteerde voorbeeld van de Federatie van Notarissen, die tegen betaling individuele adviezen verleent aan notarissen die daarom vragen, zou de OVB voor principiële problemen stellen gezien de tegenstrijdigheid van belangen die de advocatuur kenmerkt. Dergelijke aanpak zou bovendien budgettair en logistiek onhaalbaar zijn en onverantwoorde risico's inhouden, bijvoorbeeld op het vlak van de beroepsaansprakelijkheid. De OVB neemt zich wel voor om juridische en andere informatie die nuttig is voor de beroepsgroep te bundelen en ter beschikking te stellen, bijvoorbeeld wanneer er nieuwe wetgeving aankomt.

De OVB staat voor een **onafhankelijke maar sociaal geëngageerde balie**. Meer dan ooit wil de OVB zich inzetten voor een onafhankelijke advocatuur die de waarden van de balie uitdraagt. De OVB zet haar contacten in voor de bescherming van die waarden. Zo nodig aarzelt zij niet om te procederen tegen bedreigingen of aantastingen daarvan. Ten aanzien van overheden gedraagt de OVB zich vrank en vrij als een loyale, maar onafhankelijke gesprekspartner.

Tegelijk is de OVB zich bewust van de **maatschappelijke opdracht van de advocaat**. De balie staat midden in de maatschappij en treedt daarmee actief naar buiten, ook om duidelijk te maken wat de advocaat kan doen voor burgers, ondernemingen en instellingen. Zij zet zich in voor de meest kwetsbaren. In de communicatie besteedt de OVB voldoende aandacht aan de sociale rol en de vaak belangeloze inzet van advocaten, zowel binnen de beroepsuitoefening als daarbuiten. Heel wat advocaten nemen verantwoordelijkheden op voor allerlei sociale of culturele instellingen of initiatieven. Dat is nog onvoldoende bekend.

De OVB wil verder inzetten op de gedachte dat **de advocatuur dé referentie bij uitstek** moet zijn in de juridische wereld. De balie en haar activiteiten vormen een onvervangbare **ontmoetingsplaats**, in de eerste plaats natuurlijk voor de advocaten zelf, maar ook voor alle anderen die, om professionele of andere redenen, belangstelling hebben voor de juridische wereld.

De Orde van Vlaamse Balies zorgt voor verbinding, in binnen- en buitenland

De Orde van Vlaamse Balies zorgt voor verbinding, in binnen- en buitenland

De OVB is zich ervan bewust dat de advocatuur geen eiland is. Zij heeft een belangrijke rol te vervullen in de samenleving. Het werk dat advocaten doen, vormt een hoeksteen van de rechtstaat en een onmisbare schakel in het justitiële apparaat. De OVB wil daarom wezenlijke stappen zetten in de richting van de **burger** met een **educatieve en toegankelijke uitleg** over de **plaats van de advocaat binnen justitie**, het tuchtrecht, de wijze waarop de burger rechten kan laten gelden met de hulp van een advocaat, of, waar nodig, tegen een advocaat.

Jongeren zijn daarin een uiterst belangrijke groep, die de OVB wil bereiken om hen te laten kennismaken met de wereld van het recht, via het programma 'Advocaat op school' en langs eigentijdse communicatiekanalen. Ook de binnen de advocatuur ondervertegenwoordigde groepen in de samenleving krijgen structurele aandacht.

De OVB ziet zichzelf als **wars van elk corporatisme, zonder te vervallen in naïviteit**: wij verdedigen de advocatuur in die gevallen waarin wij geloven dat de advocatuur het best geplaatst is om een maatschappelijke functie te vervullen, zoals de verdediging in rechte en bij de uitoefening van gerechtelijke mandaten (zie over dit laatste ook p. 17). De OVB zet zich in voor de rendabiliteit van de kantoren, weliswaar met haar beperkte mogelijkheden en zonder zich in de plaats te stellen van de advocaten zelf, die hiervoor als ondernemers de primaire verantwoordelijkheid dragen, steeds vanuit de gedachte dat rendabiliteit en financiële onafhankelijkheid ook de onafhankelijkheid van het beroep schragen. De OVB steunt de aspiraties van deelgroepen binnen de advocatuur, zoals de houders van gerechtelijke mandaten, in de mate waarin deze zowel op de korte als op de langere termijn verenigbaar zijn met de belangenverdediging van de gehele beroepsgroep en deze van de rechtzoekende.

In de **internationale fora** kan de OVB natuurlijk niet structureel de hele Belgische advocatuur vertegenwoordigen, maar zij is wel bereid om waar nodig die rol op zich te nemen, uiteraard in overleg met de OBFG en met de balie van cassatie. De OVB kan veel leren van de internationale contacten, zonder dat er reden is om daarin blijk te geven van buitenmaatse bescheidenheid: de OVB kan ook zelf veel bijbrengen bij anderen en moet het aandurven zich die rol aan te meten. De softwareapplicaties die onder de auspiciën van OVB/Diplad ontwikkeld zijn, zijn staaltjes van speerpunttechnologie. RegSol, BJB, Salduz en straks ook JustRestart getuigen daarvan.

De procedures die de OVB voert met het oog op de bescherming van het beroepsgeheim en de onafhankelijkheid van de advocatuur zijn andere voorbeelden van domeinen waarop de OVB internationaal uitblinkt. Die boodschap wil zij ook uitdragen.

De OVB blijft haar steun verlenen aan Advocaten zonder Grenzen en de Liga voor Mensenrechten en staat open voor steun aan andere organisaties.

De reeds bestaande **goede verstandhouding met de OBFG** wil de OVB verder gestalte geven, in het bijzonder (1) bij de ontwikkeling van deontologische regels die verder strekken dan de Vlaams-Brusselse grenzen; en (2) bij het innemen van standpunten ten aanzien van de politieke wereld, vooral wanneer ons gevraagd wordt naar onze visie op wetgevende initiatieven of wanneer het erop aankomt de positie van de advocatuur te verdedigen. Om dat te bewerkstelligen werkt de OVB in samenspraak met de OBFG aan een structureel periodiek overleg en een goed georganiseerde ad hoc samenwerking telkens wanneer dat wenselijk of noodzakelijk is. Die samenwerking verloopt uiteraard op het niveau van de voorzitters en de raden van bestuur (zo wordt er een gemeenschappelijke raad van bestuur gepland in 2023), maar ook en misschien vooral, op permanente wijze, op het niveau van het departement deontologie en de studiedienst. Een streefdoel is om de samenwerking ook door te trekken naar bepaalde commissies, zoals nu al gedeeltelijk het geval is.

Vervolgens opent de OVB de deuren voor andere beroepsgroepen. In de eerste plaats naar de juridische beroepen, met voorop de magistratuur. De OVB wil – in overleg met de OBFG – **in dialoog treden met zowel het College van procureurs-generaal als het College van de hoven en rechtbanken** en met andere actoren. De OVB is bereid de eerste stap te zetten om die dialoog vaste vorm te geven, zoals trouwens al voorzien is in het huidige wetsontwerp op de modernisering van de advocatuur. De OVB staat open voor gesprek met de Hoge Raad voor Justitie en zet het bestaande, constructieve overleg met het Grondwettelijk Hof en de Raad van State voort.

Daarnaast behoudt de OVB de contacten met de instellingen van het notariaat en de gerechtsdeurwaarders en intensiveert deze waar nodig. Ook met **andere vrije beroepen** wil de OVB de banden aanhalen.

Ten slotte neemt de raad van bestuur zich voor om de **contacten in de politieke wereld** – waaronder deze met de Commissie Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de bevoegde Commissies van het Vlaams Parlement – te versterken. Met het oog op de parlementsverkiezingen van 2024 zal de OVB door een externe partij een doorlichting laten doen van de hoofdstukken die betrekking hebben op Justitie in de programma's van de politieke partijen, en daarmee in de openbaarheid treden.

In dat kader zal de OVB ook blijvend aandacht besteden aan de potentiële defederalisering van (een deel van) Justitie, in de redelijke veronderstelling dat daartoe voorstellen zullen te vinden zijn in de politieke programma's.

In dat debat wijst de OVB op de vragen of problemen die een oplossing moeten krijgen bij een dergelijke omvangrijke operatie.

Commissiewerking

De OVV wil de werking van haar commissies en werkgroepen kritisch evalueren en de doorstroming van informatie tussen de balies, de commissies en de organen van de OVV verbeteren. Er wordt gedacht aan vaste contactpersonen en het nog breder en beter beschikbaar maken van agenda's en verslaggeving. De samenstelling van de commissies gebeurt met aandacht voor competentie en geografische spreiding. De coherente werking en de transparantie ervan staan centraal bij de commissies.

Algemene vergadering

Voor de raad van bestuur blijft de algemene vergadering de plaats waar het democratisch hart van de Vlaamse advocatuur klopt. Als hoogste orgaan binnen de OVV hakt zij de zwaarste knopen door.

Het bestuur wil inzetten op een actieve gedachtewisseling, met een evenwichtige mix aan reflectie-onderwerpen en reglementaire teksten. Er wordt kritisch gekeken naar de frequentie van de vergaderingen om te vermijden dat er vergaderingen gehouden zouden worden met een te lichte agenda, maar zonder de noodzakelijke interactie tussen bestuur en algemene vergadering in gevaar te brengen.

“Opdat de advocaat ook morgen een baken van vertrouwen blijft, krijgt de Codex Deontologie een systematische revisie.”

Jan Meerts
/ Bestuurder deontologie
& tucht

Deontologie

De OVB volgt het wetgevend proces aangaande de modernisering van de advocatuur en over de tucht in het bijzonder verder nauwgezet op en stuurt bij waar nodig. De onafhankelijkheid van de advocaat en de zelfregulering van de Orde blijven daarbij prioritair, samen met de bescherming van het beroepsgeheim.

De OVB ondersteunt verder de werking van de tuchtorganen. Net als in de voorbije drie jaar zal ook verdere opleiding worden gegeven aan de actoren van de tuchtprocedure (stafhouders, assessoren, verslaggevers).

Om de advocaat in staat te stellen om ook morgen een baken van vertrouwen te blijven wordt de Codex Deontologie voor Advocaten aan een systematische revisie onderworpen. Zo zal ook de deontologie noodzakelijk mee evolueren. Bepalingen die niet meer actueel zijn, worden geschrapt of aangepast. De inhoud moet voldoen aan de toets van de evenredigheid en daarover zal door een geschikt gremium gerapporteerd worden in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving.

Zo volgt er in 2024 een nieuwe evaluatie van de regelgeving omtrent de multidisciplinaire samenwerking, met de vraag of er daarin verder moet gegaan worden dat de thans bestaande mogelijkheid tot het aangaan van een kosten delend samenwerkingsverband onder gemeenschappelijke benaming. Ook het mogelijk maken van vreemd kapitaal binnen de advocatenvennootschap zal de nodige aandacht krijgen.

Eens de revisie van de codex is voltooid, zal worden gewerkt aan de uitgave van een geannoteerde codex, een handboek met alle voor de advocatuur relevante wetgeving en regels, samen met een vakkundige commentaar en toepasselijke rechtspraak.

Bij de uitvoering van de revisie van de codex spant de OVB zich in voor kwaliteit en uniformiteit in de reglementering. Zo streeft zij onder meer naar uniforme bepalingen inzake de informatie over de erelonen en inzake de betwisting van een als overdreven aangemerkt ereloon.

Bij de handhaving van de bepalingen over de perimeter van het beroep en de toegelaten andere activiteiten ondersteunt de OVB een grotere eensgezindheid tussen de acht Vlaamse balies. De aanpak is mede afhankelijk van de vraag of de onverenigbaarheid van het beroep van advocaat met het drijven van handel en nijverheid (artikel 437, 3°, Gerechtelijk Wetboek) absoluut blijft, dan wel of er bij de mogelijke wetswijziging rond de modernisering van de advocatuur geëvolueerd wordt naar een relatieve onverenigbaarheid.

Het werkingsreglement van de algemene vergadering wordt verfijnd en de OVB neemt het voortouw bij de digitalisering van de tucht (dossiers, procedures en registers). Die digitalisering zal een belangrijke stap zijn voor het faciliteren van de informatiegaring door het College van Toezicht.

Diverse digitale platformen krijgen toetsing aan onze deontologie en er kunnen regels worden uitgewerkt omtrent de procesfinanciering door derden.

Aangezien kwaliteit een cruciale rol speelt in het beleid, zal ook vanuit deontologisch oogpunt bekeken worden hoe kwaliteit bij advocaten beoordeeld kan worden in het kader van de naleving van de kernwaarden van het beroep.

De OVB zal de tuchtrechtspraak blijven opvolgen en publiceren, voorzien van handige samenvattingen en trefwoorden. Hetzelfde zal de OVB trouwens ook doen, buiten het strikte thema van de deontologie, voor de rechtspraak inzake beroepsaansprakelijkheid.

De OVB wil bijzondere aandacht schenken aan de evoluerende digitaliseringsomgeving en de impact daarvan op de deontologie. Zo gaat zij het debat aan rond bijvoorbeeld het gebruik van artificiële intelligentie, geëncrypteerde communicatie of cryptomunten door advocaten, en wil zij daaruit de nodige conclusies trekken.

Financiën

De OVB voert een voorzichtig financieel beleid en geeft blijk van gepaste zuinigheid zonder onnodig in te boeten op de werking en uitstraling van de balie.

Zij streeft naar een financieel evenwicht van inkomsten en uitgaven in het aanbod van opleidingen, communicatie en events. Zij stippelt verder haar beleid uit over het toekomstig business- en verdienmodel van DPA/Diplad.

In dat kader past ook een opbouw van een doelgebonden patrimonium en het streven naar een zo goed mogelijke performance van de beleggingen binnen de grenzen van een gepaste voorzichtigheid.

De OVB zet de onderhandelingen met haar financiële partners constructief voort.

De raad van bestuur doet het nodige om een nieuwe overeenkomst met de banken (Febelfin) aangaande de derdenrekeningen te bewerkstelligen alsook voor het aanvangen van een onderzoek naar de financiële en technische haalbaarheid van de implementering van een structuur die vergelijkbaar is met het Franse Carpa-systeem.

De OVB zorgt voor verdediging en opvolging van de collectieve voorzieningen rekening houdende met de verharding van verzekeringsmarkt, de tegenvalende schadestatistieken en de problematiek van de verzekeringstaks.

De OVB is zich ervan bewust dat het bestaande, via de baliebijdragen verplichte, collectieve aanbod onder vuur kan komen. Dat debat wil zij niet uit de weg gaan.

De OVB bekijkt met de BA-Verzekeraar of de bestaande polis kan uitgebreid worden met een beperkte professionele rechtsbijstandsverzekering voor de advocaat of zoekt naar een alternatief aanbod dat al dan niet collectief uitgerold kan worden.

“De OVB geeft blijk van gepaste zuinigheid zonder onnodig in te boeten op werking en uitstraling van de balie.”

Hans De Meyer
/ Bestuurder financiën & collectieve voorzieningen

Toekomst van de beroepsgroep

/ Vorming en opleiding

Elke advocaat moet zich blijvend ontwikkelen.

De informatie op de website van de OVB, voor modellen, tips en tricks, handleidingen én opleidingen wordt nog meer overzichtelijk gemaakt en georiënteerd op de verschillende fases in zowel de beroepsloopbaan als de levensloop. Met enkele klikken/swipes kan elke advocaat voor elke fase relevante informatie opvragen.

De OVB wil samen met de balies bijdragen tot de verdieping van kennis, inzicht en vaardigheden in elke fase van de advocatenloopbaan.

Er wordt verder gewerkt aan de uitbouw van een professionele kwalitatieve beroepsopleiding voorafgaand aan de stage, in overleg met de universiteiten.

De OVB verkiest dat deze beroepsopleiding de vorm van een ManaMa (of daarmee vergelijkbare opleidingstitel) zal krijgen, zonder evenwel blind te zijn voor andere opties en altijd op voorwaarde dat de kwaliteit gewaarborgd blijft. Bij de toegang tot het beroep is er aandacht voor gelijke kansen, inclusie en diversiteit.

De huidige beroepsopleiding voor stagiairs wordt in overleg met alle betrokkenen doorgelicht. De procedure voor betwisting van examenresultaten krijgt een facelift.

De OVB voert een kritische evaluatie uit van het lessenspakket en de kwaliteit van de lesgevers en stuurt bij waar nodig en wenselijk.

De OVB wil inzetten op kennis delen. Met de balies en mogelijk ook de conferenties van de jonge balie bekijkt de OVB welke opleidingen, documentatie, tips en tools die lokaal worden aangeboden hun weg kunnen vinden naar alle advocaten.

Het aanbod van opleidingen voor advocaten wordt - in overleg en samenwerking met de (jonge) balies - uitgebreid, klassikaal én digitaal, met

- opleiding voor stagemeesters in werving en mentorschap en met een introductie van de beroepsopleiding voor stagiairs
- praktijkcolleges in GDPR, privacyregelgeving, witwaspreventie, UBO register, klokkenluidersregeling enz.
- thematische opleidingen voor de advocaat bij intrede op het tableau, de advocaat als starter van een onderneming, de advocaat als houder van gerechtelijke mandaten, de advocaat in eerstelijns- en tweedelijnsbijstand enz.
- trainingen in ondernemerschap, leiderschap, timemanagement, communicatie, persoonlijke ontwikkeling, loopbaanbegeleiding enz.
- intervisie, een manier om met collega's te leren van ervaringen, problemen, successen en uitdagingen in de dagelijkse praktijk.

“De OVB wil bijdragen tot de verdieping van kennis, inzicht en vaardigheden in elke fase van de advocatenloopbaan.”

Nicolaas Vinckier
/ Bestuurder studiedienst

“De OVB wil de kwaliteit in de beroepsuitoefening bevorderen en denkt daarbij vooral aan motiveren, stimuleren en belonen.”

Els Koninckx

/ Bestuurder opleiding & kwaliteit

/ Toezicht op kwaliteit

De OVB wil de kwaliteit in de beroepsuitoefening bewaken en bevorderen. Daarbij denkt de OVB in de eerste plaats aan motiveren, stimuleren en belonen.

Naast verbreding en verdieping van opleiding en vorming actualiseert de OVB de zelftest voor een kwalitatieve kantoororganisatie.

De OVB gaat na of deze test uitbreiding kan krijgen met een reflectie op de dagelijkse praktijk, vaardigheden (zogenaamde soft skills) en deontologie.

De OVB zal inzetten op intervisie, waarbij advocaten kennis delen uit de dagelijkse werkpraktijk, vergroot het vermogen voor de advocaat om zich op kwaliteitsvolle wijze te ontwikkelen.

De peer review wordt geactualiseerd en opnieuw aangeboden.

/ Met mensen voor mensen

De OVB heeft onverminderd aandacht voor het welbevinden van de advocaat.

Het advocatenkantoor moet gelden als een veilige omgeving voor advocaten en al wie er werkzaam is. De advocaat die alleen kantoor voert moet zich geruggesteund weten.

De OVB onderzoekt, in nauwe samenwerking met de balies, hoe zij begeleiding kan aanbieden in psychologische veiligheid, veerkracht en weerbaarheid en hoe meer en beter steun kan geboden worden aan de advocaat in nood. De OVB inventariseert bestaande initiatieven en praktijken en zorgt voor kennisdeling.

De OVB wil hierbij inzetten op de gelijkwaardigheid van elke advocaat, ongeacht leeftijd, gender, afkomst, levensovertuiging, geloof, geaardheid.

Onder het motto ‘beste praktijken delen’ wordt de kennis uit reeds bestaande balie-initiatieven en acties die in advocatenkantoren hierrond genomen worden in kaart gebracht; organisaties als LDIA (*Legal Diversity & Inclusion Association*) worden bevraagd en betrokken in de Adviesraad voor diversiteit en inclusie. Deze raad zal concrete aanbevelingen formuleren voor gelijke kansen en inclusie bij de toegang, de start én de uitoefening van het beroep, alsook naar doorstroming naar de organen van de Orde toe en adviezen formuleren voor het bevorderen van inclusie en diversiteit in de organisatie en communicatie van de OVB in het bijzonder, en in de beroepsgroep in het algemeen.

**De rechtstaat is
geen rustig bezit**

Rechtstaat en rechtshulp

/ De rechtstaat is geen rustig bezit

Beleed en justitie moeten in de samenleving van morgen telkens opnieuw vorm en inhoud geven aan de rechtstaat, opdat de rechtzoekende het vertrouwen niet verliest. De **OVB verdedigt de rechtstaat en de *rule of law*, steeds opnieuw**, zodat de advocaat zijn rol als hoeksteen van de democratie kan blijven vervullen. De OVB komt op voor advocaten in binnen- en buitenland die beroepsmatig in hun vrijheid of onafhankelijkheid worden bedreigd of aangetast.

De OVB zet zich in voor een **kwalitatieve wetgeving** en tracht, waar mogelijk en wenselijk, tot wetsevaluatie te komen in de domeinen die aansluiten bij de bevoegdheden van de OVB. De OVB draagt mee zorg voor een kwaliteitsvolle, betaalbare rechtspraak die binnen een redelijke termijn oplossingen biedt. Het is haar betrachtning dat iedere rechtzoekende juridische bijstand krijgt.

De advocaat van morgen werkt in een multidisciplinaire omgeving en beweegt zich in een systeem van integrale rechtszorg, met ook preventieve en curatieve maatregelen (herstelgerichte bemiddeling, drugsbehandeling- en opvolgingskamers, centra intrafamiliaal geweld, interculturele kenniscentra, ...). In deze wereld blijft de **advocaat de vertrouwenspersoon bij uitstek**. De OVB volgt de ontwikkelingen op de voet en ondersteunt de initiatieven die zij zinvol acht. Zij blijft evenwel alert en verzet zich tegen elke aantasting van onze kernwaarden of de beginselen van de rechtstaat.

Wanneer er onvoldoende kennis en inzicht bestaat over de rechtstaat, speelt een democratie met vuur. De OVB schuwt het maatschappelijk debat niet en stimuleert de bewustmaking rond dit thema. Zij **sensibiliseert de publieke opinie** en blijft hameren op essentiële rechten, zoals de rechten van verdediging en het vermoeden van onschuld. De OVB maakt jongeren vertrouwd met de betekenis, de waarde en de kwetsbaarheid van de rechtstaat via op hen toegespitste communicatie en het programma 'Advocaat op school'.

“De OVB verdedigt de rechtstaat en de *rule of law*, steeds opnieuw, zodat de advocaat zijn rol als hoeksteen van de democratie kan blijven vervullen.”

Nadia Van Baelen
/ Bestuurder rechtstaat & gerechtelijke mandaten

De OVB **toetst voorgenomen regelgeving, beleid en praktijk op rechtstatelijke principes**. Zij volgt Europese en andere initiatieven op en tracht op dit punt ook wetenschappelijk onderzoek uit te lokken. De OVB aarzelt niet om procedures aan te vatten indien beginselen van de rechtstaat, zoals de bescherming van het beroepsgeheim en de onafhankelijkheid van de advocatuur, in het gedrang komen. Wanneer de overheid rechterlijke beslissingen of arresten van het EHRM naast zich neerlegt, wordt deze aangesproken.

De OVB is geen voorstander van lokale procedureregels of protocollen die kunnen leiden tot versnippering en een transparante, uniforme werking van Justitie kunnen hypothekeren. De OVB is zich uiteraard wel bewust van de nood aan praktische procedurele, of logistieke oplossingen.

De OVB blijft ijveren voor een efficiënte rechtsgang en strijdt tegen gerechtelijke achterstand.

/ Geschillenbeslechting langs alternatieve wegen

De OVB ondersteunt initiatieven rond **alternatieve geschillenbeslechting** door middel van verzoening, bemiddeling, arbitrage, bindende derdenbeslissing en collaboratieve onderhandeling. Voor wat die laatste betreft blijft de OVB ijveren voor de mogelijkheid tot wettelijke homologatie van collaboratief onderhandelde akkoorden, naar het voorbeeld van wat gangbaar is voor bemiddeling. De OVB verdedigt bij die alternatieve wegen van geschillenbeslechting de rol van de advocatuur gezien haar bijzondere kennis van de materie en de meerwaarde van onze deontologie.

/ Gerechtelijke mandaten

De OVB verdedigt de visie dat de advocatuur de best geplaatste beroepsgroep blijft voor het uitoefenen van gerechtelijke mandaten, en neemt daartoe de gepaste maatregelen om dat kracht bij te zetten, door middel van opleidingen en het faciliteren van de tucht binnen de (op dat gebied beperkte) bevoegdheden van de OVB.

De OVB tracht de positie van advocaten die reeds mandaten opnemen te consolideren of te versterken, waar nodig. De OVB brengt mogelijke pijnpunten rond gerechtelijke mandaten of de vergoeding ervan in kaart en zet zich in om tot een wenselijke oplossing te komen.

Wanneer nieuwe gerechtelijke mandaten ontstaan, behartigt de OVB de belangen van de advocatuur en legt zij uit welke meerwaarde de beroepsgroep biedt.

/ Een voortreffelijke rechtshulp

We willen verder belangrijke stappen zetten naar een **voortreffelijke en performante rechtshulp**.

OVB blijft nog actiever ijveren voor voldoende overheidsmiddelen ten bate van de rechtshulp. De stappen die daarin recent zijn gezet, dienen geconsolideerd

“We willen verder belangrijke stappen zetten naar een voortreffelijke en performante rechtshulp.”

Marnix Moerman
/ Bestuurder rechtshulp
& Salduz

te worden voor de toekomst en de vertraging in de uitbetaling van de prestaties van advocaten moet afgebouwd worden.

Om te dienen als **beleidsinstrument** moet nog nauwkeuriger informatie voorhanden zijn omtrent de modellen en de financiering die andere Europese landen er inzake de juridische bijstand op nahouden. De hoger beschreven internationale contacten tussen balies zijn hierbij essentieel en moeten intensief bevraagd worden.

Tezelfdertijd is onze beroepsgroep het aan zichzelf, aan de financierende overheid, en - boven alles - aan de bevolking verplicht **garanties** in te bouwen voor een kwalitatieve rechtshulp in al haar facetten: correcte vergoeding van de prestaties, maar ook kwaliteit van de prestaties en kwalitatieve controle op de toegang tot de rechtshulp.

Het is bij de beleidsmakers te weinig bekend welke hoogstaande en niet aflatende inspanningen de balies reeds leveren. Dit kan geredieerd worden. De garanties op basis van zelfregulering vrijwaren de onafhankelijkheid in de organisatie van ons beroep.

De balies kunnen door OVB intensief gefaciliteerd worden om hun ervaringen met elkaar te delen. Er wordt ingezet op **kennisdeling en praktijkuitwisseling**. De *best practices* kunnen tot groter voordeel van alle stakeholders gedeeld, verbeterd en verspreid worden. De OVB ijvert voor een **gelijkwaardige behandeling van de rechtzoekende** in alle arrondissementen, zowel in de juridische eerstelijns- als tweedelijnsbijstand.

Bijzondere aandacht krijgen kwetsbare personen en groepen. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 29.10.2021 spoort ons aan om de vaak veelvoudige problematiek van **kwetsbare personen** aan te pakken.

Bij de organisatie van de rechtshulp behoort het voortdurend aandacht te hebben voor de **dienstverlening aan de advocaten**. Administratieve overlast moet worden vermeden of afgebouwd en bij elke (digitale) hervorming moet gereflecteerd worden over het gebruiksvriendelijke karakter ervan voor de dienstenverstreckende advocaat zelf.

De georganiseerde **verhoorbijstand** (Salduz-permanentie) staat voor een noodzakelijke vernieuwing van de module. Dit performante concept met bijhorende opleiding kan model staan voor een verdere uitbreiding van bijstand aan kwetsbare personen in eerste lijn.

Communicatie

De communicatie van de OVB heeft in de afgelopen jaren al een hele weg afgelegd, maar het einddoel is nog niet bereikt. De OVB wil voortbouwen op wat er al gerealiseerd is en daarin nog een versnelling hoger schakelen. De uitgangspunten van de communicatie zijn de volgende:

- Er zijn twee grote communicatiekanalen, één naar het grote publiek toe (met als kernpunt de website advocaat.be) en een andere naar de advocatuur en het meer gespecialiseerde publiek (rond de website ordevan-vlaamsebalies.be).
- In tegenstelling tot enkele jaren terug is het nu de regel dat informatie in principe publiek is, behalve wat om redenen van vertrouwelijkheid of om andere goede redenen enkel toegankelijk is achter de ‘muur’ van wat vroeger bekendstond als het privaat luik. Het emblematische voorbeeld hiervan is de verslaggeving van het College van toezicht en de ontsluiting van de tuchtrechtspraak zelf. De OVB maakt nu verder werk van de systematisering van die informatie en het gebruiksgemak bij consultatie. Dezelfde weg zal ook de rechtspraak inzake de beroepsaansprakelijkheid opgaan.

Naar het grote publiek toe wil de OVB een aanzienlijke inspanning leveren om de werking van Justitie beter bekend te maken, alsook de waarborgen en achtergronden van de beginselen van de rechtstaat. Daarnaast zal de OVB ook, via eigentijdse communicatiekanalen en sociale media, thema's die het grote publiek en specifiek de jongeren aanspreken, toelichten om het imago van de advocatuur te verzorgen en het wezen van het beroep uit te leggen. Dat laatste zal ook gebeuren door een vernieuwde aanpak van ‘Advocaat op school’.

In het kader van de verhoogde transparantie inzake tucht zal de OVB, opnieuw via eigentijdse kanalen, tutorials maken rond klachtenbehandeling tegen advocaten.

De communicatie naar de advocaten toe kan nog beter. Velen weten nog steeds niet goed genoeg wat de OVB doet en waar zij voor staat. Dit wordt een bijzonder aandachtspunt. De middelen daartoe verdienen nader onderzoek. De raad van bestuur neemt zich voor een bevraging te organiseren om de noden en wensen in kaart te brengen. Alvast zal werk gemaakt worden van een gepersonaliseerde informatieverbreiding. Ook zal OrdeExpress een nieuw jasje aangevraagd krijgen.

In tijden van verandering is een gestroomlijnde open communicatielijn voor een snelle uitwisseling van informatie met de stafhouders, de organen van de lokale balies en hun secretariaten, een must. De OVB zet hier verder op in. De OVB onderzoekt ook of zij op het vlak van de communicatie aan de lokale balies een bijkomende meerwaarde kan bieden.

**In tijden van
verandering is een
gestroomlijnde open
communicatielijn
een must**

Digitalisering

/ Digitalisering hoog in het vaandel!

Digitalisering blijft een speerpunt in het beleid van de OVV. Daarbij pakken we door op een aantal uitgezette bakens, en voegen er enkele nieuwe aan toe om gelijke tred te houden met de technologische ontwikkelingen. Dat doen we op het niveau van de individuele advocaten en kantoren, op het niveau van Justitie en ten aanzien van de OVV en de balies.

Ten aanzien van de **individuele advocaten en kantoren** zet de OVV verder in op sensibilisering en vorming. Met de Expeditie Digitaal brengen we nieuwe concrete tips en tools aan en organiseren we online coaching-sessies rond actuele thema's en praktijken zoals de cloud, artificiële intelligentie en de opkomst van de Metaverse. We breiden het gamma van DPA-diensten uit, o.a. op het vlak van de toegang tot de authentieke bronnen en het vereenvoudigen van de interacties met Justitie zoals neerlegging van documenten en communicatie met griffies en rechtbanken. We gaan in dialoog met de leveranciers van advocatensoftware om de koppeling met het DPA te verbeteren en de software beter af te stemmen op de behoeften van de advocatuur.

Op het **niveau van Justitie** blijft de OVV ijveren voor verdere digitalisering. Zij stelt zich op als een constructieve partner en bewaakt kritisch de belangen van advocatuur en rechtszoekende. De OVV zal de nodige aandacht besteden aan de verdere digitalisering van de rechtspleging, bijvoorbeeld op het stuk van de betekening of toezending van processtukken die termijnen doen lopen, teneinde zich ervan te verzekeren dat de rechten van verdediging voldoende gevrijwaard blijven en eventuele excessen ten nadele van minder gedigitaliseerde personen te vermijden. De uitrol van JustRestart, het nieuwe platform voor de collectieve schuldenregeling dat wordt beheerd door OVV en OVBG, is voorzien voor november 2023. De lancering van het publieke luik van het nieuwe Centrale Register Vonnissen en Arresten staat gepland voor december 2023. Via onze deelname aan het Beheerscomité houden we de vinger aan de pols. Ook de nieuwe initiatieven omtrent digitale zittingsbeheer en videoconferenties volgen we op de voet. Samen met onze studiedienst waken we over het opzetten van de nodige wettelijke kaders om de digitalisering te ondersteunen.

“Naarmate digitalisering toeneemt zijn goede bouwstenen en consistentie nodig. Oog voor kwaliteit en beveiliging spelen daarbij een belangrijke rol.”

Erik Valgaeren
/ Bestuurder
digitalisering & GDPR

Ook de voor **eigen interne werking** zet OVB meer in op digitalisering. Een nieuw ‘document management’ systeem zal de toegang tot en het beheer van onze knowhow en de opslag van elektronische communicatie vergemakkelijken. Op het niveau van de balies kijken we mee naar de ICT beveiliging. Samen met Febelfin en de belangrijkste banken bereiden we een project voor om de controle door de stafhouders op correct gebruik van de derdenrekening te faciliteren. We nemen ons ook voor om andere aspecten van toezicht (bijvoorbeeld inzake witwas) en de opvolging van tuchtmaatregelen op een praktische en haalbare wijze te digitaliseren.

Naarmate de digitalisering toeneemt in alle beleidsdomeinen, is het van belang te werken met goede bouwstenen en consistentie te verzekeren. Oog voor kwaliteit en beveiliging spelen daarbij een belangrijke rol. Het genereren en analyseren van data via onze platformen zal ons ook helpen betere beleidskeuzes te maken. Proefprojecten kunnen ons helpen de mogelijkheden te onderzoeken van nieuwe ontwikkelingen op vlak van AI, virtuele realiteit en nieuwe platformen. De CommIT dient daarbij als klankbord.

Digitalisering blijft in essentie ook een kwestie van **samenwerking**. Dat doen we in eerste instantie met Diplad en met onze confraters van de OBFV via het gemeenschappelijke DPA platform. We bekijken in dat verband de mogelijkheden om de structuur van de bestaande samenwerking efficiënter te maken. Overleg met Justitie en met de andere juridische beroepsbeoefenaars is eveneens een belangrijke succesfactor voor digitalisering. We kijken ook naar het buitenland, niet enkel als bron van inspiratie doch ook als afzetmarkt voor bepaalde van onze bestaande platformen, zoals RegSol en Salduz.

/ Met oog voor de GDPR

Met de **GDPR-wijzer** namen we een belangrijke aanzet om de aansluiting te maken tussen de algemene principes van de GDPR en de specifieke aspecten van het beroep van advocaat. Gelet op een aantal ontwikkelingen in de rechtspraak en in de richtlijnen van de toezichthouders gaan we de bestaande onderdelen van de GDPR-wijzer actualiseren en enkele nieuwe onderwerpen toevoegen. De focus blijft daarbij liggen op praktische richtlijnen en modellen.

In onze **nieuwsbrieven** rapporteren we over relevante ontwikkelingen en via **online vraag-en antwoordsessie** bieden we verdere ondersteuning. Ook in ons **opleidingsinstituut** voorzien we verschillende online modules over het onderwerp. Het blijft uiteraard aan de individuele advocaat dan wel zijn kantoor om toe te zien op de correcte naleving van de wettelijke verplichtingen.

Een **intern aanspreekpunt binnen de OVB** volgt de materie mee op naast ons extern DPO-team. Een **GDPR werkgroep** verzamelt enkele experten en aanspreekpunten bij de balies om ontwikkelingen en *best practices* uit te wisselen.

ORDE VAN
VLAAMSE
BALIES